

Maailm ei ole üks suur soovide täitmise tehas

John Green „Süü on tähtedel“

Pegasus 2013

Alles 36-aastane John Green on saanud maailmakuulsaks tänu oma mõnusale huumorile, rohketele metafooridele ja kurbadele novellidele. Selle eest on teda ka tunnustatud: ta on New York Timesi bestsellerite edetabelis kõrgetel kohtadel, võitnud mitmeid auhindu (sh Printz Medal ja Printz Honor) ja nomineeritud LA Timesi raamatuauhinnale.

„Süü on tähtedel“ on tema viimane novell, mis räägib vähihaigest 16-aastasest Hazelist, kes imekombel saab aega elamiseks juurde. Ta alustab käimist vähihaigetele noortele mõeldud Tugirühmas. Just seal leiabki aset tema esakohtumine Augustus Watersiga, vähki põdenud, ühe jalaga ja unustust kartva Gusiga, nagu Hazel teda kutsub. Ta tõmbab Hazeli välja depressioonist ja paneb ta uuesti elust rõõmu tundma. Koos mõtisklevad nad kõige üle: vähi tõttu ka palju surma ning lähedaste maha jätmise üle. Need mõtisklused on vahel hirmnaljakad ja teinekord südantlõhestavalt kurvad tõeterad, millega elus leppida tuleb. Kuigi nad teavad, et nende elu jääb lühikeseks, on raamatus hetki, kus tundub, et kõik on „okei“.

See lugu võib alguses tunduda kui mingi klõsee, kuid ma kinnitan, et nii see pole. Mõnusate naljade saatel jutustab autor tohutult kurba lugu, mida igäüks saab oma eluga seostada. Vähk on tänapäeval nii levinud haigus, et igäüks teab kedagi, kes on sellega väga lähedalt seotud. Minu vanaema suri juba mitu aastat tagasi vähki ja seda raamatut lugedes tunnen ma alati uuesti, kui keeruline on surmaga lõplikult leppida. Seda tunnet iseloomustab kõige paremini Hazeli ütlus: *“Ärkamine on kohutav, sest ühe segase hetke jooksul tundub mulle, et kõik on korras, ja siis lööb teadmine mu uuesti pikali.”*

Kirjanik kasutab ka mitmeid metafoore. Parim neist on kindlasti Augustuse öeldud, kui ta sigareti süütamata suhu pani: *„See on metafoor, mõistad: sa paned tapva asja endale otse hammaste vahele, kuid ei anna sellele väge sind tappa.“* Palju on ka erinevaid aforisme, mida raamatus kutsutakse Julgustusteks. Näiteks Augustuse teleri kohal olev inglitega kaunistatud mõte: *„Kuidas oskaksime ilma valuta tunda rõõmu?“*. Kuigi kirjanik alguses naeruvääristab seda ütlust, siis loo lõpus see nii enam pole. Hazel lepib selle aforismi sõnumiga ja mõistab, et

lootusetus olukorras on alati võimalik mingit lohutust leida. Kaotanud lähedase, tuleb ju kuidagi eluga edasi minna ja just sellised Julgustused aitavad seda teha.

Keeruline oli pealkirja teosega seostada, aga pärast natukest uurimist leidsin, et see pärineb ühest Shakespeare'i tekstist. Täpsemalt on see võetud tragöödiast „Julius Caesar“, kui Cassius ütleb Brutusele: „/--/--/süü, kallid Brutus, ei ole tähtedel, aga meis endis...“. Antud juhul üritabki autor pealkirjaga väljendada, et vahel pole süü inimestes endis, vaid millelgi tundmatul.

See raamat pole kindlasti lihtne, aga just see meeldibki mulle selle teose puhul, sest noored võiksidki mõtiskleda ka tõsisemate probleemide üle ühiskonnas, mitte mõelda ainult oma eaga kaasnevate murede peale. Mulle tundub, et just seda ongi kirjanik proovinud rõhutada. Hazel ütles mitu korda: *“Maailm ei ole üks suur soovide täitmise tehas.”* See näitabki, et ka noored mõistavad, kui keeruline on maailm meie ümber. Elu pole alati lihtne, õiglane ega selline, nagu me tahaksime. Tuleb hinnata kõike seda, mis oli, ja edasi liikuda, sest tagasimineki pole võimalik. Seda peangi raamatu peamiseks mõtteks.

See raamat haarab lugeja endasse ega lase teost enne käest panna, kui see on kaanest kaaneni läbi ja taskurätid pisarate jaoks ammu otsas.

Karolina Juhani

Tartu Tamme Gümnaasium 9.b kl

õp Katrin Roodla